

netiske målinger og tyngdemålinger 3 N-S gående forkastningszoner gennem Danmark, den ene gennem Vestjylland, den anden tværs over Fyn og den tredje over Lolland og Sjælland, til trods for at danske geologer gang på gang har påvist, at de tektoniske retningslinier i hvert fald på øerne går på tværs af de her omtalte.

Det røde ler på Bornholms sydkyst henføres til Gipskeuper, skønt alderen i virkeligheden er ganske ukendt.

En anden svaghed ved bogen er, at den geologiske udvikling kun er behandlet indenfor delområderne, hvilket gør det meget vanskeligt at få overblik over udviklingen i de enkelte geologiske perioder. Både faciesfordelingen, palæogeografien og den tektoniske udvikling burde være behandlet oversigtsmæssigt som en helhed.

Tavlerne er dels profiler, dels geologiske kort over delområderne. Også her studser man over den mangel på omhu, hvormed de er udarbejdede. Tavle I er et oversigtskort over de geofysiske målinger i Danmark. På dette kort har de danske landsdele fået ganske umulige former. På Sjælland mangler Issefjorden, Sjællands Odde, Refsnæs og Asnæs totalt. Møn mangler ligeledes. Taasinge er en halvø med Fyn, de østjyske fjorde og Limfjorden samt de danske Vesterhavsøer er heller ikke med, skønt kortet er tegnet i en målestok, hvor disse detaljer udmærket kunne medtages.

Det bedste af bogens indhold er behandlet langt fyldigere og mere anskueligt i Bubnoffs: *Geologie von Europa* fra 1930—36. Bogens berettigelse må vel nærmest ligge i, at den medtager de ændringer i opfattelsen af Mellemeuropas geologiske bygning, som det nylig offentliggjorte materiale fra borearkiverne har nødvendiggjort, men den skal alligevel læses meget kritisk.

Kaj Hansen.

Olaf Høltedahl: Fra naturens store verksted. Annen udgave. 120 sider. Norsk Aschehaug, Oslo 1951.

At skrive populært i dette ords rette betydning er en såre vanskelig kunst, og heller ikke alle videnskabsmænd mestrer det, men i Høltedahls lille bog omhandlende de almindelige geologiske og fysisk-geografiske foreteelser er noget nær det bedste nået på dette punkt. Kun få har som han forstået at gøre stoffet nærværende, at se forbindelsen mellem de små, dagligdags ting, der så ofte overses, og de store naturprocesser, der omskaber vor jord. På en sjældent inciterende måde og med et minimum af fremmedord og faglige betegnelser gøres stoffet levende for den læge læser, og der er ingen tvivl om, at denne lille bog vil åbne manges øjne for de ting,

der sker ude i naturen omkring dem og skabe lysten til at give sig i kast med mere faglig læsning. Men også naturfaglæreren vil finde megen inspiration heri, og særlig da den norske lærer, fordi eksemplerne fortrinsvis er hentet fra Norge.

Bogen er velillustreret og bringer foruden fotografier en række instruktive tegninger og blokdiagrammer. *Viggo Hansen.*

Johannes Humlum: Lille Verdensatlas. Schultz Forlag 1950.

Dette lille verdensatlas består af 2 politiske kort, 10 fysiske kort, 4 landbrugsgeografiske kort, alle i farver og i smuk udførelse, desuden et antal sort/hvide kort over en række regionale områder samt kort over de Vahl'ske plantebælter. Atlas'et er fra forfatterens side tænkt anvendt i hjemmene og for almindelige mennesker samt i nogen grad ved undervisningen i handelsskolen. Som eneste kort vil det dog næppe kunne tilfredsstille disse menneskers krav til geografisk orientering, i betragtning bl. a. deraf, at der mangler regionale kort over Tyskland, Polen og Czechoslovakiet, for at nævne et par eksempler fra Europa. Kortene er udført i mange, forskellige målestoksforhold, hvilket også er tilfældet med andre atlas, men desværre er der ingen større overensstemmelse mellem målestokken og de pågældende regionale områders økonomiske og kulturelle betydning. Således er Kina udført i 1:35 mill., Japan i 1:10 mill. og Arabien i 1:16 mill. Rent æstetisk virker sort/hvide kort sjældent godt, og indtrykket heraf forstærkes ved blandingen med de smukke farvekort, og anmelderen kan ikke se andet, end at atlas'et havde vundet ved kun at indeholde de farvede kort, og selv om det var blevet væsentlig formindsket derved, ville det i højere grad have fremtrådt som en helhed.

Viggo Hansen.

Modern Brazil. Udgivet af Immigration and Colonization Council. Rio de Janeiro 1949, 232 sider.

Denne bog er at betragte som en introduktion i Brasiliens sociale, erhvervsmæssige og kulturelle forhold og betingelser. Bogen giver kun en kortfattet historisk oversigt til indledning, og behandler i sine første afsnit landets terræn, klima og vegetation, dets geografiske regioner samt dets demografi, herunder immigrationen. Desværre får man her ikke alle de oplysninger, man kunne ønske, sandsynligvis fordi et pålideligt grundmateriale ikke foreligger. Derefter følger udførlige afsnit om mineralproduktion, landbrug, fiskeri og industri. I tilslutning hertil følger kortere redegørelser